

[Kristen Amby.]

et bredere Synspunkt, som ikke bare har omtalt, men — saa længe man altsaa kunde det — har berørt og studeret og afgivet Forslag vedrørende alle de relevante Faktorer ved Boligbyggeriet, f. Eks. Spørgsmaal om, hvilken Form for Boligbyggeri man skal tilstræbe.

Der var paa dette Punkt i Udvalget Enighed om, at vi som Repræsentanter for den daværende Rigsdags fem store Partier, saa længe det var muligt, væsentligt vilde støtte de lave Huse, Enfamiliehuse. Dernæst tog man det Spørgsmaal op, som hidtil ikke andre havde beskæftiget sig med: Spørgsmaalet om Jorderhvervelsen ude paa det ubebyggede Land, hvor man havde den radikale Tanke, den i bedste Forstand radikale Tanke, at Jorden skulde være virkelig offentligt, kommunalt Eje, medens Folk skulde kunne eje deres Huse og bo der, naar de betalte den Rente, der var paa Jorden, ikke en variabel Rente efter 4- eller 5-aarige Perioder, men en Rente, som virkelig var saaledes, at man kunde blive boende i sit Hus til den een Gang fastsatte Rente, en Tanke, som i øvrigt dengang mødte ret stærk Modstand fra samme Hold, hvorfra det Dahlgaardske Udvalg altid har mødt Modstand, nemlig fra Københavns Kommunes meget dygtige Ejendomsdirektør, det nægter jeg ikke, Hr. Bjerregaard. Det blev til en hel Avispolemik; man mente, at den københavnske Ordning med Hjemfaldsret var meget bedre end den af os foreslaaede. Jeg mener, at den af Udvalget foreslaaede Ordning virkelig var rationel og ligetil; den byggede i øvrigt ogsaa paa de Principper, som i en vis Udstrækning var virkeliggjort i England, og som ligger bag ved hele Grundskyldstanken.

Derfor har man ikke Lov til at sætte den Betænkning, som vi afgav i Sommer, isoleret op mod den Bjerregaardske Betænkning, saa meget mindre som det fremgaar af selve Betænkningen, at den er bestilt Arbejde fra Indenrigsministeriet i den, skal vi sige rigsdagsløse Periode, hvor man had dette Udvalg om at fremkomme med nogle Ændringer tilknyttende sig den bestaaende Lovgivning, hvilket altsaa resulterede i denne Betænkning.

Jeg kan i denne Sammenhæng ikke undertrykke en Beklagelse over, at skønt Rigsdagens 5 Partier dengang stod bag Betænkningen — man maa jo da gaa ud fra, at de fleste Partier, inden de lod deres Deltagere i Udvalget underskrive Betænkningen, havde faaet et Referat af dennes

Indhold og tiltraadt det —, havde ikke den tidligere Indenrigsminister og har heller ikke den nuværende fundet Anledning til at forelægge Lovforslag i Relation til Betænkning Nr. 2. Der er jo udarbejdet et Lovforslag; det er muligt, at det burde ændres, det kan jeg ikke sige noget om, men jeg beklager, at et Forslag ikke er stillet her i Rigsdagen, fordi en virkelig Plan for Fremtidens Byggeri — nu arbejder vi altsaa med en 8-Aars finansiel Plan — burde have disse Tanker bag sig, Tanker om, hvilke Former Grunderhvervelsen skal have, hvordan Trafikken skal gaa, og Spørgsmaalet om Finansiering — det er jo ogsaa et meget afgørende Spørgsmaal. Nu klarer vi det altsaa ved Statslaan helt op til 3die og 4de Prioritets Grænser, men det kan man vel ikke blive ved med. Man var der inde paa Tanken om et 3die Prioritets Institut eller, hvad jeg vil foretrække, et Enhedsprioriteringsinstitut, der skulde kunne gaa adskilligt højere, end de nuværende 1ste og 2den Prioriteter kan gøre — men vi har jo Lov at haabe.

I det, jeg har sagt, at vi er tilfredse med Fremsættelsen af nærværende Lovforslag, ligger en Anerkendelse af, at Regeringen saa forholdsvis hurtigt er kommet med det, og derfor har vi vel ogsaa Lov til at haabe, at den nuværende Indenrigsminister vil være perfektibel, vil granske denne Betænkning Nr. 2 og, inden vi nu skal til at virkeliggøre denne 8 Aars Plan, mulig vil fremkomme med et Forslag paa Rigsdagen i Anledning heraf.

Det skal ikke være min Opgave i Dag at gennemgaa Lovforslaget i alle Enkeltheder, men da der efter min Erfaring ude i Landet raader en meget stor Ukyndighed med Hensyn til Boliglovgivningens Principper og Bestemmelser, en Ukyndighed, som endogsaa raader hos Kommunalbestyrelsesmedlemmer og mange andre, som skulde kunne kende denne Lovgivning til Bunds, finder jeg det rigtigt ved denne Lejlighed mere almindeligt at gøre Rede for Lovgivningens Hovedprincipper.

Som det allerede finder Udtryk i Lovforslagets Titel, er det jo et Forslag om Byggeri med offentlig Støtte. Allerede her er der mange, der studser, de vejrer en Slags Socialisering, de er paa Vagt. Man ser baade Avisartikler og meget andet, hvor man vender sig mod denne Lovgivning, for det er noget med offentlig Støtte. Hvori bestaar da denne offentlige Støtte? Den bestaar i følgende Former: 1) Laan, 2) Tilskud, 3) Skattefritagelse for Nybygninger, 4) Rentefrihed og Afdragshenstand, 5) Huslejetilskud til